

Kommunisternes Maalestof — thi ellers lader det sig i alt Fald ikke gennemføre, — og saa vil man dog støde an imod den Hindring, at Børnene jo naturligvis have forskjellige Anlæg, som ville fordrø en forskjellig Undervisning. Skjøndt jeg altsaa ventte endnu en Gang at høre ilde fra det ærede Medlems Side, tør jeg dog ikke anbefale Bedtagelsen af Forslaget under Nr. 3, hvor hjært det end skulde være mig, om det var muligt at gennemføre det; men det er det efter min Mening ikke.

Formanden: Forinden jeg giver Ordet til den næste Lær, tror jeg at burde minde om, at naar vi ere færdige med Ændringsforslagene, vil Lovforslaget komme til at foreligge til Forhandling i dets Helhed, og der vil da være den bedste Leilighed til at anfille Betragtninger og saa om den formodede Virkning af Lovforslaget. Jeg indser meget vel, at det ikke altid er saa let at undgaa slige almindelige Betragtninger paa specielle Punkter, men at det er mere hensigtsmæssigt at opsætte dem, saa vidt det kan lade sig gjøre, er aabenbart.

Ordfører: Jeg tror vel ikke, at den ærede Ordfører misforstod, hvad jeg før yttrede med Hensyn til den Betydning, som f. Ex. Forslagene under Nr. 6 og 7 kunne have med Hensyn til Gjennemførelsen af hele Forskoleinstitutionen, men det er mig dog magtpaaliggende, at jeg kan være aldeles vis paa, at mine Ytringer om Forskolerne hverken blive misforstaaede af ham eller af Andre her i Thinget. Jeg udtalte ikke nogen bestemt personlig Mening om, hvorvidt man ved Forskolerne vilde naae den Hensigt, det Fremskridt, som man tilsigter ved dem; men der har siden dette Lovforslags Indbringelse her i Thinget, under dets Forberedelse i Udvalget, været en saa usædvanlig Læusshed udenfor Salen med Hensyn til dette Lovforslag, at jeg føler ligesom en Opfordring til at minde om, at vi ikke maatte tro, at denne Læusshed just var et Tegn paa ubetinget Bisald til de Forslag, der her vare komne frem. Den Mand — jeg kan meget gjerne senere for den ærede Ordfører nævne hans Navn, og den ærede Ordfører vil da erkjende med mig, at der ikke gives Mange her i Landet, der ere saa vel stillede til at have en paa lang Erfaring og stor Sagskundskab støttet Dom om disse Sager, hvad jeg ikke tør tillægge mig, som han — denne Mand, siger jeg, nævner netop den Frygt, som jeg her med Hensyn til Forskolerne før antydede. En bestemt personlig Anskuelse udtalte jeg derimod med Hensyn til Misforholdet mellem de Midler, som ere stillede til Skolevesenets Raadighed, og det Maal, som er opstillet i Udkastet, og jeg kan i Grunden ikke tro Andet, end at den ærede Ordfører i Virkeligheden er enig med mig, naar jeg beklager, at

der ikke er blevet gjort en konsekventere Anvendelse af det Princip, som han selv ved første Behandling udtalte sig for, nemlig en bestemt Afstillelse mellem de i Virkeligheden dog saa forskjellige Forhold paa Landet og i Kjøbstæderne, end den, der har fundet sit Udtryk i Loven. Der er utvivlsomt i Udvalget arbejdet saa uforskyldt, og der er fra den ærede Ordførers Side vistnok anvendt saa megen Omhu paa Sagen, at det helt vel kan forstaaes, at man paa enkelte Punkter ikke har kunnet føre det igjennem, som man egentlig selv vedskjender sig. Men fra hans Side ventte jeg mindst nogen Modsigelse mod, hvad jeg før udtalte, at hvad man end vil dømme om Gjennemføreligheden af et saadant Forslag som det, der er fremkommet fra det ærede Medlem for 10de Kreds (Selsøen), hvad man end kan sige imod det under de nuværende Forhold, ligger der dog netop i Modstanden derimod et Vidnesbyrd om, at man ikke under Lovens Gjennemførelse tør vente stor Beredvillighed til at stille større Midler til Skolernes Raadighed end de, der ere ligefrem obligatoriske, de, der ligefrem kunne fremtvinges. Saa snart der altsaa f. Ex. i den Paragraf, med Hensyn til hvilken det ærede Medlem har stillet sit Ændringsforslag, tales om, at i ældste Klasse skal der i Winterhalvaaret undervises hver Søgnedag i mindst 3 Timer og i Sommerhalvaaret, som regnes fra Begyndelsen af Mai til Udgangen af September, mindst 2 Dage af Ugen i mindst 3 Timer daglig, frygter jeg for, at jeg ikke spaar uret, naar jeg mener, at dette „mindst“ i Virkeligheden vil blive „højest“ paa mange Steder. Denne Utilbøielighed til at gaa ind paa hvilken som helst yderligere Udvidelse af Undervisningen i Kommunefolkene paa Landet — Udvidelsen behøvede jo ikke netop at være den samme, som den ærede Landssthingsmand har foreslaaet, dersom det ærede Udvalgs Flertal havde troet at kunne faae Landsthinget og Regjeringen med sig, vilde det utvivlsomt ogsaa være faldet paa at stille andre Forslag, det behøvede jo, som sagt, ikke netop at være de af den ærede Landssthingsmand stillede Forslag, — den Modstand altsaa, som enhver yderligere Udvidelse af § 12 paa dette Punkt har mødt, indeholder et bestemt Vidnesbyrd om, hvorledes Loven vilde blive gennemført, naar det Lovbestemte Mindste ikke forhøyes. Vi staa altsaa ved det utvivlsomme Misforhold, som jeg før fremhævede mellem de Midler, som de fleste Steder paa Landet blive stillede til Skolernes Raadighed, og de Midler, som maa antages nødvendigvis at skulle fordres ifølge § 11 med Hensyn til Kjøbstæderne. Thi det tør man dog vel gaa ud fra, at, om der end i første Stykke er valgt et lidet ubestemt Ord, der giver noget Spillerum med Hensyn til de etaarige Klasser, nemlig at Klasserne „i Reglen“ skulle være etaarige, saa vil det dog virkelig blive Undtagelser, hvor Reglen ikke bliver gennemført,